

Sygn. akt II AKa 103/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Stanisław Rączkowski
Sędziowie:	SSA Wiesław Pędziwiatr SSO del. do SA Robert Zdych (spr.)
Protokolant:	Anna Turek

przy udziale prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Beaty Lorenc - Kociubińskiej

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2014 r.

sprawy **K. N. (1)**

oskarżonego z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., art. 280 § 1 k.k. w zw.
z art. 64 § 1 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

z dnia 27 stycznia 2014 r. sygn. akt III K 90/13

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonego K. N. (1);

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. F. B. 600 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonemu K. N. (1) w postępowaniu odwoławczym oraz 138 zł tytułem zwrotu VAT, a nadto 182,60 zł tytułem zwrotu kosztów przejazdu obrońcy oskarżonego K. N. (1) na rozprawę apelacyjną;

III. zwalnia oskarżonego K. N. (1) od obowiązku poniesienia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, zaliczając wydatki za to postępowanie na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

K. N. (1) został oskarżony o to, że:

I. w nocy 27 czerwca 2013r. w Z., grożąc A. W. użyciem przemocy i przykładając jej nóż do szyi, żądał wydania pieniędzy znajdujących się w kasetce, a następnie zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie około 140 zł., czym działał na szkodę A. W. oraz D. N., przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego

w Zgorzelcu z dnia 16.11.2010r. sygn. akt II K 700/10 za czyn z art. 13§1 k.k. w zw. z art. 279§1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od dnia 15.04.2011r. do dnia 13.04.2012r.

to jest o czyn z art. 280§2 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k.

II. w dniu 15 czerwca 2013r. w Z., działając wspólnie i w porozumieniu z D. L., używając wobec N. D. groźby natychmiastowego użycia przemocy fizycznej, zabrali mu w celu przywłaszczenia telefon komórkowy marki S. (...) o wartości nie mniejszej niż 400 zł., czym działali na szkodę N. D., przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa opisanych w punkcie I

to jest o czyn z art. 280§1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 27.01.2014r. sygn. akt III K 90/13 K. N. (1) został uznany za winnego tego, że:

I. w nocy 27 czerwca 2013r. w Z., grożąc A. W. natychmiastowym użyciem przemocy poprzez przyłożenie jej do szyi noża, zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 140 zł., działając na szkodę A. W. oraz D. N., przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Zgorzelcu z dnia 16.11.2010r. sygn. akt II K 700/10 za czyn z art. 13§1 k.k. w zw. z art. 279§1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od dnia 15.04.2011r. do dnia 13.04.2012r. to jest czynu z art. 280§2 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k. i za to na podstawie art. 280§2 k.k. wymierzono mu karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

II. w dniu 15 czerwca 2013r. w Z., działając wspólnie i w porozumieniu z D. L., grożąc N. D. natychmiastowym użyciem przemocy zabrali mu w celu przywłaszczenia telefon komórkowy marki S. (...) o wartości około 400 zł., czym działali na szkodę N. D., przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa opisanych w punkcie I to jest czynu z art. 280§1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k. i za to na podstawie art. 280§1 k.k. wymierzono mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86§1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego karę łączną 4 lat pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 46§1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz D. N. kwoty 140 zł.

Na podstawie art. 63§1 k.k. zaliczono na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od dnia 27.06.2013r. do dnia 27.01.2014r.

Ponadto sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. F. B. kwotę 1180,80zł. tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej obrony z urzędu.

Jednocześnie zwolniono K.N. od ponoszenia kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca K. N. (1), zarzucając:

1. obrazę przepisów postępowania tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez ich niezastosowanie polegające na nieuwzględnieniu przez sąd w ocenie materiału dowodowego faktu zmiany zeznań przez pokrzywdzoną A. W., a tym samym wydanie orzeczenia wyłącznie w oparciu o zeznania pokrzywdzonej ujawnione w toku rozprawy głównej w wyniku odczytania protokołów z ustnego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z dnia 27.06.2013r. oraz protokołów przesłuchań pokrzywdzonej z dnia 27.06.2013r. oraz z dnia 28.06.2013r.,

2. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 280§1 k.k. poprzez błędną jego wykładnię i przyjęcie, iż oskarżony dopuścił się przestępstwa rozboju wobec pokrzywdzonego N. D., w sytuacji, gdy oskarżony w celu osiągnięcia korzyści majątkowej groźbami zamachu na życie i zdrowie pokrzywdzonego, doprowadził pokrzywdzonego do rozporządzenia

własnym mieniem tj. telefonem komórkowym marki S. (...) o wartości około 400 zł. na jego rzecz, co prowadzi do przyjęcia kwalifikacji prawnej czynu oskarżonego jako wymuszenia rozbójniczego z art. 282 k.k.

Podnosząc powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, że oskarżony w odniesieniu do czynu wskazanego w punkcie I popełnił wykroczenie z art. 119 k.w., natomiast w odniesieniu do czynu wskazanego w punkcie II popełnił przestępstwo z art. 282 k.k., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Niezasadne są zarzuty w zakresie, w jakim wytykają zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie przepisów prawa procesowego przy ocenie zgromadzonych w sprawie dowodów i w efekcie tak dokonanej oceny błęd w ustaleniach faktycznych, mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

Wbrew podniesionym w apelacji argumentom Sąd I instancji nie dopuścił się w toku wyrokowania błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia dotyczącego oskarżonego. Sąd Okręgowy w swym uzasadnieniu ustosunkował się do całości zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym do dowodów świadczących o sprawstwie i winie K.N..

Autor apelacji, zarzucając to uchybienie w odniesieniu do przypisanego oskarżonemu czynu z art. 280§2 k.k. zwrócił uwagę na sprzeczność zeznań A.W. złożonych w toku postępowania karnego, uznając że brak konsekwencji w relacjach pokrzywdzonej nie pozwala na przyjęcie, że K. N. dopuścił się przypisanego mu przestępstwa.

Z tak postawionym zarzutem nie można się zgodzić.

Niewątpliwie zeznania A.W. są dowodem istotnym, podstawowym, w oparciu o który Sąd Okręgowy dokonał ustaleń pozwalających zarówno na przyjęcie sprawstwa oskarżonego jak i na właściwą kwalifikację prawną jego czynu.

Bezspornym jest też fakt, że pokrzywdzona przesłuchana kilkukrotnie w toku postępowania karnego nie składała jednolitych zeznań.

Nie można jednak z tego tylko powodu odmówić waloru wiarygodności całej jej relacji. Akcentując rozbieżności w zeznaniach A.W. skarżący pomija okoliczności, których rozbieżności te dotyczyły, a mianowicie osoby sprawcy.

Należy podkreślić, że pokrzywdzona, która pierwotnie w swych relacjach podawała, że nie zna osoby napastnika, zmieniła następnie swoje zeznania i wskazała przyczyny, dla których nie ujawniła od początku udziału oskarżonego w tym czynie.

Do tych odmiennych zeznań A.W. Sąd I instancji się ustosunkował i podał, dlaczego pomimo tej zmienności dowodowi temu i w jakim zakresie dał wiarę.

Co istotne to fakt, że relacje pokrzywdzonej nie są jedynym dowodem pozwalającym na ustalenie odnoszące się do udziału K.N., gdyż przecież w swych wyjaśnieniach oskarżony okoliczności tej nie ukrywał.

Apelujący pomija natomiast tę okoliczność, iż zeznania A.W. są jednolite i konsekwentne w zakresie opisującym zachowanie sprawcy poprzedzające zabór pieniędzy z kasetki. Jak oświadczyła pokrzywdzona sprawca przyłożył jej nóż do szyi, a następnie zabrał pieniądze. Treść protokołów przesłuchań potwierdza, że nawet po zmianie swych zeznań i wskazaniu na osobę K.N. A.W. w tym zakresie swoją relację podtrzymała.

Postawa ta wymaga podkreślenia w sytuacji, gdy uprzednio pokrzywdzona niejako „chroniła” oskarżonego, nie chcąc ujawnić jego udziału, nie miała więc żadnego powodu by pomawiać go o zachowania, które nie miały miejsca. Przy takim stanowisku można by raczej oczekiwać, że będzie się starać przedstawić przebieg zdarzenia w sposób korzystny dla K. N..

Skarżący, nie odnosząc się do tej okoliczności w istocie nie wskazał, poza powołaniem się na rozbieżność co do identyfikacji osoby sprawcy, jakich jego zdaniem błędów dopuścił się sąd w zakresie zasad logicznego rozumowania przy dokonaniu oceny tego dowodu.

Zeznaniom A.W. autor apelacji przeciwstawia wyjaśnienia oskarżonego, podnosząc że niezasadnie sąd orzekający odmówił im wiary.

Nie można zgodzić się, by stanowisko Sądu Okręgowego, wyrażone po analizie tego dowodu było nietrafne.

Podkreślenia wymaga, że dopiero w toku przewodu sądowego K.N. podał, iż nóż wziął do ręki tylko, aby otworzyć kasetkę.

Nie potrafił w logiczny sposób wytłumaczyć dlaczego o tej okoliczności nie mówił wcześniej.

Należy zauważyć, że w dniu 27.06.2013r. K.N. podał, że wziął nóż i stanął obok pokrzywdzonej mówiąc, żeby otworzyła kasetkę; przecząc by przykładał nóż do szyi nie potrafił wytłumaczyć po co wziął ten przedmiot.

W trakcie kolejnego przesłuchania zmienił częściowo swe wyjaśnienia, podając że nóż położył na krześle.

Zasady doświadczenia życiowego i logiki pozwalają uznać, że ta ewolucja wyjaśnień K.N., zakończona kolejną zmianą dokonaną na rozprawie, była wynikiem uświadomienia sobie znaczenia tej okoliczności dla kwestii jego odpowiedzialności i grożącej mu kary.

Stąd też negowanie uprzednio złożonych relacji, powołanie się na przeprowadzenie przesłuchania w okolicznościach, które miałyby wpływać na jego zdolność do złożenia wyjaśnień. Podkreślenia wymaga, że przytoczony przez obrońcę argument o składaniu w dniu 27.06.2013r. przez K. N. wyjaśnień po wypiciu alkoholu i zażyciu narkotyku jest oparty wyłącznie na oświadczeniu złożonym przez oskarżonego na rozprawie, nie znajdującym żadnego potwierdzenia.

Fakt, że pomimo wielokrotnie składanych wyjaśnień zarzut ten K.N. podniósł dopiero w toku przewodu sądowego wyraźnie świadczy o chęci uzasadnienia w jakikolwiek sposób dokonanej zmiany w swych relacjach.

Uwagi apelującego o pozyskaniu dowodu wbrew zakazom określonym w art. 171§5 k.p.k. nie znajdują żadnego potwierdzenia.

Treść uzasadnienia Sądu Okręgowego wskazuje, że analiza dowodów, które pozwoliłyby na ocenę zasadności postawionego K.N. zarzutu została dokonana i przy realizowaniu tej czynności Sąd I instancji nie pominął także tych okoliczności, o których mowa w apelacji.

Wbrew zarzutom apelacji dokonana przez Sąd I instancji ocena uwzględnia wszystkie okoliczności ujawnione w toku rozprawy, jest logiczna, nie narusza zasad wiedzy i doświadczenia życiowego, a zatem nie można jej zarzucić dowolności. Stanowisko tego Sądu, że zeznania A.W. są wiarygodne (we wskazanym zakresie) i mogą stać się podstawą do wnioskowania i poczynienia ustaleń faktycznych dotyczących stawianego oskarżonemu zarzutu jest w pełni uprawnione i w żadnym przypadku nie można mu zarzucić dowolności.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy odniósł się do całego zebranego w sprawie materiału dowodowego i dowody te omówił. Oczywistym jest natomiast, iż w sytuacji, gdy istnieją w sprawie dowody nawzajem sprzeczne Sąd winien dokonać ustaleń faktycznych tylko na podstawie tych, które uznaje za wiarygodne, co też uczynił. Zauważyć należy, iż treść uzasadnienia wskazuje, na jakich dowodach (czy to z postępowania przygotowawczego czy też z przewodu sądowego) Sąd I instancji dokonał ustaleń faktycznych.

Brak jest także podstaw, aby negować prawidłowość prawnokarnej oceny drugiego z przypisanych K.N. zachowań.

Argument o przyjęciu nieprawidłowej kwalifikacji prawnej czynu z art. 280§1 k.k. apelujący opiera na fakcie wydania przez N. D. telefonu, nie zaś zaborze przez oskarżonego tego przedmiotu bezpośrednio od pokrzywdzonego. Nie negując, iż do wydania telefonu doszło wskutek wypowiedzianej groźby natychmiastowego użycia przemocy skarżący ze sposobu wejścia w posiadanie rzeczy wyciąga wnioski o realizacji przez K. N. przestępstwa wymuszenia rozbójniczego.

Dla realizacji znamion czynu z art. 280§1 k.k. nie jest konieczne by sprawca sam dokonał zaboru mienia, jego zabór może nastąpić w drodze wydania rzeczy przez pokrzywdzonego.

Przy tożsamości zastosowanego przez sprawcę środka (groźby karalnej) tym co dzieli przestępstwa z art. 280 k.k. i art. 282 k.k. jest moment, w którym sprawca wchodzi w posiadanie rzeczy.

W przypadku rozboju następuje to niezwłocznie po użyciu groźby karalnej; w przypadku wymuszenia rozbójniczego władztwo sprawcy nad rzeczą następuje w przyszłości, pomiędzy użytą groźbą a wejściem w posiadanie rzeczy musi upłynąć pewien czas.

Na takie rozróżnienie wielokrotnie zwracano uwagę zarówno w piśmiennictwie jak i orzecznictwie i nie budziło ono zastrzeżeń. Przytoczyć można m.in. tezę zawartą w wyroku SA w Łodzi z dnia 23.05.2001r. II AKa 83/01 – istota rozboju polega na tym, że sprawca stosuje przemoc lub groźbę użycia natychmiastowej przemocy wobec osoby, by niezwłocznie zawładnąć cudzym mieniem, przy czym obojętne jest, czy czyni to własnoręcznie, czy też zmusza pokrzywdzonego do natychmiastowego wydania mienia.

Różnica między przestępstwem rozboju a wymuszeniem rozbójniczym polega na tym, że w przypadku przestępstwa z art. 282 k.k. sprawca zmusza pokrzywdzonego do rozporządzenia mieniem na przyszłość (Prok.i Pr.-wkł. 2002/9/25).

Okoliczności niniejszego zdarzenia nie pozostawiają wątpliwości co do faktu, że do wydania telefonu przez pokrzywdzonego doszło niezwłocznie po wypowiedzeniu groźby, której spełnienia się obawiał.

Przyjętą przez Sąd Okręgowy kwalifikację prawną zachowania K.N. należy uznać za prawidłową.

Brak jest również podstaw do kwestionowania wysokości orzeczonych wobec oskarżonego kar jednostkowych, jak i kary łącznej pozbawienia wolności.

Sąd I instancji w sposób szczegółowy wskazał na okoliczności zarówno obciążające jak i łagodzące, które wziął pod uwagę przy określaniu rodzaju i wysokości kar zasadniczych oraz zasady, jakimi kierował się określając wymiar kary łącznej pozbawienia wolności w stosunku do oskarżonego. Zwrócić należy uwagę na znaczny stopień społecznej szkodliwości popełnionych w krótkim czasie czynów, wynikający zarówno z motywacji jak i sposobu działania sprawcy, jego uprzednią karalność i działanie w warunkach powrotu do przestępstwa. Tę znaczną przewagę okoliczności obciążających nad łagodzącymi Sąd I instancji zaakcentował w uzasadnieniu swego orzeczenia.

Nie sposób uznać, że tak określony wymiar kary pozbawienia wolności jest niewspółmierny do rodzaju i charakteru naruszonych przez K. N. zasad porządku prawnego.

Mając powyższe rozważania na względzie Sąd Apelacyjny wniesioną apelację i podniesione w nich zarzuty uznał za nie zasługujące na uwzględnienie.

O kosztach nie opłaconej obrony z urzędu orzeczono na podstawie §2 i §14 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Mając na uwadze sytuację materialną oskarżonego wskazującą, że uiszczenie kosztów sądowych byłoby dla niego zbyt uciążliwe o kosztach za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 624§1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. oraz art. 17 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych.